

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Ing. Petra Šuránka a soudců Mgr. Věry Pazderové, LL.M., M.A., a JUDr. Bc. Kryštofa Horna ve věci

žalobce: **E. V.**
bytem X
zastoupen obecným zmocněncem J. U.
bytem X

proti
žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**
sídlem Zborovská 11, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 8. 2020, č. j. 106284/2020/KUSK,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Magistrátu města Mladá Boleslav, odboru stavebního a rozvoje města (dále jen „vyvlastňovací úřad“), ze dne 8. 6. 2020, č. j. 86387/2020/SÚ/LEST, ve věci žádosti o zrušení vyvlastnění a toto rozhodnutí potvrdil.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Jitka Růžičková

2. Podáním doručeným dne 15. 4. 2020 žalobce uplatnil u vyvlastňovacího úřadu žádost o zrušení vyvlastnění pozemku parc. č. X v k. ú. M. B. o výměře 2 149 m², označeného písmenem „B“ (dále jen „pozemek č. X“), k němuž došlo na základě rozhodnutí Městského národního výboru v Mladé Boleslavi, odboru výstavby (dále jen „národní výbor“), ze dne 7. 2. 1977, č. j. Výst. 5540/76 (dále jen „rozhodnutí o vyvlastnění“). Opis tohoto rozhodnutí žalobce k žádosti přiložil. Rozhodnutí o vyvlastnění bylo vydáno za účelem výstavby XI. etapy sídliště M. B. - 448 bytových jednotek, mateřské školy, výměňkové stanice, prodejny potravin a drogistického zboží, restaurace a transformační stanice (dále též „stavba X. etapy“). Před vyvlastněním byl pozemek č. X ve vlastnictví rodičů žalobce.
3. V žádosti žalobce poukázal na to, že rozhodnutí o vyvlastnění bylo vydáno podle zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon; dále jen „stavební zákon z roku 1976“), podle kterého lze žádost o zrušení vyvlastnění podat kdykoli po uplynutí lhůty podle § 115 odst. 2, pokud pozemek nebo stavba neslouží k účelu, pro který byly vyvlastněny. Podle citovaného zákona by měla být také posouzena žádost o zrušení vyvlastnění. Podle žalobce nebylo dodrženo zahájení užívání tohoto pozemku do dvou let od vykonatelnosti rozhodnutí o vyvlastnění (25. 2. 1979). Kolaudační rozhodnutí nebyla v souladu s termínem užívání, některé stavby nebyly realizovány a některá kolaudační rozhodnutí nejsou k dispozici vůbec. Dále nebyla vyplacena náhrada za vyvlastněný pozemek. Nabídnutá cena nikdy neodpovídala ceně stavebního pozemku. Vyvlastnění tak nebylo dobrovolné.
4. Dále žalobce uvedl, že dne 9. 12. 1992 řádně uplatnil nárok na vydání pozemku č. X u finančního odboru Mladá Boleslav. Uvedený odbor předal žádost stavebnímu odboru, žádost však nebyla nikdy vyřízena, přestože byla podána ve lhůtě podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon o půdě“). Podle žalobce tak došlo k porušení § 20 zákona č. 71/1967, o správním řízení (správní řád), a vzniku škody.
5. Vyvlastňovací úřad žádost žalobce zamítl rozhodnutím ze dne 8. 6. 2020. Nepřisvědčil tvrzení žalobce, podle kterého nebyla dodržena lhůta pro zahájení užívání vyvlastněného pozemku. Územní rozhodnutí o umístění stavby XI. etapy ze dne 12. 4. 1976 nabylo právní moci dne 18. 5. 1976. Dne 15. 9. 1977 bylo vydáno stavební povolení, které nabylo právní moci dne 13. 10. 1977. Pojem stavba uvedený v těchto rozhodnutích je třeba chápat ve vztahu k celému komplexu stavebních objektů XI. etapy. V rozhodnutí o vyvlastnění bylo stanoveno, že vyvlastnitel je povinen do dvou let od vykonatelnosti tohoto rozhodnutí zahájit užívání pozemku (viz též § 116 odst. 1 stavebního zákona z roku 1976). Za užívání pro účel vyvlastnění se v tomto případě považuje zahájení výstavby XI. etapy na základě stavebního povolení ze dne 15. 9. 1977. Podle skutkových zjištění byla stavba XI. etapy zahájena prováděním stavebních prací na jednotlivých stavebních objektech podle vydaného stavebního povolení před uplynutím dvou let od právní moci rozhodnutí o vyvlastnění. Není podstatné, zda tomu tak bylo právě na pozemku č. X. Zrušit rozhodnutí o vyvlastnění lze pouze v případě, že se stavbou jako celkem nebylo započato ve stanovené lhůtě.
6. K tvrzení žalobce o nevyplacení náhrady vyvlastňovací úřad konstatoval, že odbor výstavby národního výboru nebyl k vyplacení náhrady příslušný. Tím byl finanční odbor. Vyvlastňovací úřad připustil, že ve spisovně nebyly nalezeny spisy týkající se provedení náhrady. Nebyly nalezeny ani spisy z let 1992 a 1993, které by se měly týkat žádosti o vydání pozemku č. X.

7. Odvolání žalobce žalovaný zamítl v záhlaví označeným rozhodnutím. Úvodem poznamenal, že právní předchůdci žalobce nevyužili možnosti odvolání proti rozhodnutí o vyvlastnění, toto rozhodnutí proto nabylo právní moci a stalo se vykonatelným. Ztotožnil se také se závěrem vyvlastňovacího úřadu, podle kterého byla splněna podmínka zahájení užívání ve lhůtě dvou let od právní moci rozhodnutí o vyvlastnění, neboť bylo započato s realizací stavebních objektů, které zahrnovalo pravomocné stavební povolení. Tato podmínka nebyla vázána na dokončení a kolaudaci všech stavebních objektů, které stavba zahrnovala. Účel vyvlastnění byl v dané věci naplněn a bylo s ním započato ve stanovené lhůtě.
8. Dále žalovaný poznamenal, že rozhodnutí, podle kterého měla být poskytnuta náhrada do 15 dnů od vykonatelnosti rozhodnutí, je z roku 1977, nárok na úhradu byl však uplatněn až v roce 1992. Žalovaný připustil, že vyvlastnění je závažným a tvrdým zásahem do vlastnického práva, který je možný jen za přesně stanovených podmínek. Právní předpisy ale současně stanoví, jakým způsobem a v jakých lhůtách se lze takovému nucenému odejmutí vlastnického práva bránit. K tomu slouží řádné a mimořádné opravné prostředky. Po marném uplynutí lhůt pro jejich uplatnění již nelze vydaná rozhodnutí měnit nebo rušit, a to mimo jiné s ohledem na zásadu právní jistoty a zásadu, podle které „*právo svědčí bdělým*“. Žalovaný dodal, že rozhodnutí o vyvlastnění nelze zrušit také z toho důvodu, že na pozemku č. X byla umístěna a realizována stavba. Zamítnutí žalobcovy žádosti v posuzované věci mu neupírá právo obrátit se na příslušné ministerstvo nebo na soud s nárokem na náhradu škody.

II. Obsah žaloby

9. Žalobce v žalobě zdůraznil, že vyvlastnění je možné pouze za podmínek stanovených v čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Žádost o zrušení vyvlastnění lze přitom podat podle stavebního zákona z roku 1976 i zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů, kdykoli. Rozhodnutí o vyvlastnění nebylo nikdy řádně doručeno, což prokazuje odpověď vyvlastňovacího úřadu ze dne 18. 8. 2020, podle které nebyly doručeny k tomuto rozhodnutí nalezeny. S obsahem rozhodnutí o vyvlastnění se žalobce seznámil až dne 7. 5. 2014, kdy požádal o listiny týkající se pozemku č. X.
10. Vyvlastňovací úřad nepředložil na ústním jednání dne 3. 6. 2020 schválenou územně plánovací dokumentaci ani nic jiného, co by prokazovalo splnění podmínky veřejného zájmu. Nebyl tak splněn zákonný důvod vyvlastnění ve veřejném zájmu, který byl vyvlastnitel povinen prokázat při vyvlastňovacím řízení [viz rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 25. 8. 2015, č. j. 5 As 125/2015-39]. Současně bylo podle žalobce prokázáno, že nebyla vyplacena náhrada za vyvlastněný pozemek tak, jak je uvedeno v rozhodnutí o vyvlastnění. K tomu žalobce odkázal na protokol z ústního jednání konaného dne 3. 6. 2020. Nebyly splněny ani podmínky podle § 3 odst. 1 a § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění. Žalobce (*pozn.* zřejmě myšleno jeho právní předchůdci) se snažil uzavřít dohodu ze dne 3. 12. 1976. Ta však byla odmítnuta, neboť národní výbor odmítl zaplatit cenu obvyklou, úřední, a nepředložil ani návrh kupní smlouvy, ani znalecký posudek, čímž došlo k porušení § 3 odst. 1 zákona o vyvlastnění (viz rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2017, č. j. 2 As 22/2017-57).

11. V následných podáních (ve lhůtě pro podání žaloby) žalobce doplnil, že považuje rozhodnutí o vyvlastnění nejen za nezákonné, ale také za nicotné. Důvody nicotnosti shledává v tom, že není podepsáno oprávněnou osobou a neobsahuje úřední razítko. Jeho stejnopis se ani nenachází ve spise, protože spis se na vyvlastňovacím úřadě nenachází. Tato skutečnost je v rozporu s usnesením Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2005, sp. zn. IV. ÚS 402/04, a rozsudkem NSS ze dne 29. 1. 2004, č. j. 2 Azs 64/2003-54.
12. Žalobce rovněž namítl, že Magistrát města Mladá Boleslav porušil skartační a archivační řád, neboť nemělo vůbec dojít ke skartaci podstatných dokumentů (označení písmenem „A“) prokazujících vlastnické právo státu. Archivace příslušného spisu měla trvat minimálně do roku 1997, byl-li příslušný spis uzavřen v roce 1977. Skartační režim „A“ představuje navíc listiny trvalé hodnoty, které není možné skartovat, prokazují-li vlastnické právo státu. K této otázce žalobce odkázal na odpověď Státního okresního archivu Mladá Boleslav ze dne 8. 9. 2020 k jeho žádosti o poskytnutí informace ohledně skartace.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

13. Žalovaný ve vyjádření k žalobě odkázal na správní spis a zopakoval podstatné skutečnosti vyplývající z napadeného i prvostupňového rozhodnutí. Dodal, že s ohledem na charakter a velikost stavby bylo vyvlastnění provedeno ve veřejném zájmu. Stavba byla a je veřejně prospěšnou stavbou určenou k rozvoji města, byla zřízena a je užívána ve veřejném zájmu.
14. V replice žalobce nad rámec již uvedeného zpochybnil vyznačení doložky právní moci na rozhodnutí o vyvlastnění, neboť neexistuje potvrzená doručenka. Pokud nebylo řádně doručeno, těžko se mohl žalobce bránit. Navíc podle stavebního zákona z roku 1976 lze žádost o zrušení vyvlastnění podat kdykoliv. Podstatou sporu není skutečnost, že by se žalobce bránil výkupu pozemku (naopak nechtěl bránit výstavbě), nesouhlasil ale s navrhovanou výkupní cenou. Žalovaný měl z úřední povinnosti přihlížet k nicotnosti rozhodnutí o vyvlastnění. Pozemek č. X nadále existuje a v přiložené kopii katastrální mapy je vyznačen žalobcův spoluvlastnický podíl na něm.

IV. Posouzení žaloby soudem

15. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (napadené rozhodnutí bylo zmocněnci žalobce doručeno dne 13. 8. 2020, žaloba byla podána dne 11. 9. 2020), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v rozsahu a mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.). Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť žalobce s tímto postupem vyjádřil souhlas. Žalovaný se k výzvě soudu nevyjádřil, má se tak za to, že s vydáním rozhodnutí bez jednání souhlasí (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
16. Žaloba není důvodná.
17. V posuzované věci je předmětem řízení žádost žalobce o zrušení rozhodnutí o vyvlastnění ze dne ze dne 7. 2. 1977, v níž se žalobce dovolává postupu podle § 116 stavebního zákona z roku 1976. Předně je třeba zdůraznit, že tento typ řízení není řádným ani mimořádným oprávným prostředkem proti rozhodnutí o vyvlastnění. Rozhodnutí o vyvlastnění ze dne 7. 2. 1977 bylo možné napadnout odvoláním ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení (což je uvedeno i v poučení daného rozhodnutí). Této možnosti však právní předchůdci žalobce

nevyužili, a rozhodnutí tak nabylo právní moci dne 25. 2. 1977. Řízení o žádosti o zrušení vyvlastnění podle § 116 stavebního zákona z roku 1976, (obdobně jako řízení podle § 26 zákona o vyvlastnění) nemá za cíl přezkoumat zákonnost rozhodnutí o vyvlastnění. Jeho účel je odlišný – má řešit situace, kdy z určitých důvodů nelze spravedlivě požadovat, aby k realizaci vyvlastnění došlo, byť o něm bylo pravomocně rozhodnuto v souladu s právními předpisy.

18. Tato skutečnost je zřejmá z důvodů, které mohou ke zrušení rozhodnutí o vyvlastnění podle výše citovaných ustanovení vést. Podle § 116 stavebního zákona z roku 1976 bylo možné žádat o zrušení vyvlastnění práv k pozemkům nebo stavbám, *„jestliže nebylo ve stanovené lhůtě započato s jejich užíváním k účelu, pro který bylo vyvlastněno“*. Obdobný důvod pak obsahuje také § 26 zákona o vyvlastnění *„nezahájil-li vyvlastnitel uskutečňování účelu vyvlastnění ve lhůtě určené podle § 24 odst. 3 písm. c) nebo prodloužené podle § 25 odst. 6“*], který k tomu přidává ještě další dva důvody *„nezaplatil-li vyvlastnitel vyvlastňovanému náhradu za vyvlastnění do uplynutí 30 dnů ode dne uplynutí lhůty určené podle § 24 odst. 4 písm. a) nebo b)“* nebo *„bylo-li ještě před uplynutím této lhůty [tj. lhůty určené podle § 24 odst. 3 písm. c) nebo prodloužené podle § 25 odst. 6] zrušeno nebo pozbylo platnosti územní rozhodnutí určující využití pozemku nebo stavby pro daný účel“*.
19. Je tedy zřejmé, že se jedná o specifický právní institut, který umožňuje v případě splnění zákonem taxativně stanovených důvodů zrušit pravomocné správní rozhodnutí o vyvlastnění, byť bylo vydáno v souladu s právními předpisy. Tento institut proto není možné ztotožňovat s opravnými či dozorčími prostředky a nelze jím přezkoumat zákonnost původního rozhodnutí o vyvlastnění. Tím je rovněž vymezen okruh otázek, jimiž se může zabývat soud k žalobě podle § 65 a násl. s. ř. s. Některé dílčí žalobní námitky (v nichž žalobce namítá, že nebyl splněn zákonný důvod vyvlastnění ve veřejném zájmu a že nebyly splněny podmínky pro vyvlastnění podle § 3 odst. 1 a § 5 odst. 1 zákona o vyvlastnění) míří mimo takto vymezený předmět řízení, soud se jimi proto zabývat nemůže. Takové námitky jsou z povahy věci nedůvodné.
20. Žádost žalobce byla vyvlastňovacímu úřadu doručena dne 15. 4. 2020, tedy za účinnosti zákona o vyvlastnění. Důvody, na základě nichž by bylo možné rozhodnutí zrušit, je však třeba posoudit podle zákona účinného v době, kdy k vyvlastnění došlo, tedy podle stavebního zákona z roku 1976. Jak uvedl Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 6. 6. 2013, sp. zn. 21 Cdo 1999/2012, *„[r]ozhodnutí o zrušení vyvlastnění je vázáno na zkoumání splnění zákonných podmínek vyvlastnění. Jestliže o vyvlastnění pozemků žalobce bylo rozhodnuto podle ustanovení zákona č. 50/1976 Sb., lze rozhodnout o žádosti žalobce o zrušení takového rozhodnutí opět pouze podle ustanovení zákona č. 50/1976 Sb., a to i v případě, že má být o zrušení vyvlastnění rozhodováno již za účinnosti zákona č. 184/2006 Sb. Není totiž dobře možné posuzovat podmínky pro zrušení rozhodnutí o vyvlastnění, které bylo vydáno za účinnosti zákona č. 50/1976 Sb., podle ustanovení zákona č. 184/2006 Sb., neboť ustanovení § 26 odst. 1 zákona č. 184/2006 Sb. umožňuje zrušit provedené vyvlastnění, jestliže vyvlastnitel poruší ustanovení § 24 odst. 2 písm. c) nebo § 24 odst. 2 písm. g) tohoto zákona. Bylo-li o vyvlastnění pravomocně rozhodnuto ještě v době účinnosti zákona č. 50/1976 Sb., nemohou být brány v úvahu hlediska, která byla zakotvena teprve do zákona č. 184/2006 Sb.“* (pro úplnost soud podotýká, že věcná příslušnost civilních soudů, a tedy i Nejvyššího soudu, v citované věci byla dána skutečností, že v době od 1. 1. 2007 do 31. 1. 2013 byly věci vyvlastnění jako celek svěřeny na základě § 28 zákona o vyvlastnění civilním soudům, od 1. 2. 2013 se právní úprava vrátila k tradičnímu rozdělení, kdy je dána příslušnost správních

soudů k přezkumu výroků o vyvlastnění, zatímco civilní soudy přezkouvávají otázku náhrady za vyvlastnění).

21. Jak již soud výše zmínil, stavební zákon z roku 1976 umožňoval rozhodnout o zrušení vyvlastnění v řízení podle § 116 pouze tehdy, pokud nebylo ve stanovené lhůtě započato s užíváním pozemku či stavby k účelu, pro který byly vyvlastněny. Možnost zrušit vyvlastnění z důvodu nevyplacení náhrady stavební zákon z roku 1976 neobsahoval, žalobce se proto takového důvodu pro zrušení rozhodnutí o vyvlastnění v nyní posuzované věci domáhat nemůže.
22. Soud si je vědom čl. 11 odst. 4 Listiny, podle kterého je vyvlastnění možné pouze za náhradu. K odnětí vlastnického práva vyvlastněním právním předchůdcům žalobce ovšem došlo v době, kdy Listina nebyla součástí právního řádu. Rozpor tehdy platných zákonů s hodnotami, na kterých je Listina založena, by bylo možno řešit jen v restitučním řízení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 4. 2001, sp. zn. 22 Cdo 3035/2000). Restituce je odstraněním protiprávnosti při převodu vlastnictví, případně protiprávního zásahu do vlastnického práva, a to navrácením věci do původního právního vztahu s právními účinky *ex tunc* (blíže viz např. nález pléna Ústavního soudu ze dne 24. 5. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 16/93). Podle § 6 odst. 1 písm. n) zákona o půdě bylo možné podat restituční žádost o navrácení pozemku právě z důvodu nevyplacení náhrady za vyvlastnění.
23. Ze spisu a podání samotného žalobce vyplývá, že právní předchůdci žalobce žádost o vydání pozemku č. X podle zákona o půdě podali dne 9. 12. 1992, tedy využili výše nastíněné cesty k odčinění případných křivd z doby nesvobody. Podle tvrzení žalobce nebyla tato žádost nikdy vyřízena. Soud si je vědom toho, že právní úprava správního soudnictví v době od 1. 1. 1992 do 31. 12. 2002 postrádala možnost fyzických a právnických osob dovolávat se soudní ochrany v případech, kdy ve správním řízení docházelo k průtahům a správní orgán neplnil povinnost v zákonem stanovených lhůtách vydat rozhodnutí. Bylo však možné se s odkazem na čl. 38 odst. 2 Listiny (podle kterého má každý právo, aby jeho věc byla projednána bez zbytečných průtahů) domáhat ochrany cestou ústavní stížnosti, jestliže takovou nečinností byla dotčena stěžovatelova ústavně chráněná práva (blíže viz např. Vetešník, P., Pohorský, P. Ochrana před nečinností ve veřejné správě poskytovaná ve správním soudnictví z historického pohledu. In *Nečinnost ve veřejné správě*, Brno: KVOP, 2011, str. 160-163). Zda právní předchůdci žalobce této možnosti využili, není soudu známo. Otázka posouzení důvodnosti restitučního nároku, stejně tak jako případných průtahů v řízení, je však zcela mimo předmět řízení v nyní posuzované věci. Soud tímto pouze žalobci objasňuje možnou cestu obrany, která mohla být v minulosti využita. Bez jakéhokoliv vlivu na toto řízení je proto také skutečnost, že spis, který byl (či měl být) veden k žádosti o restituci ze dne 9. 12. 1992, nebyl dohledán.
24. Druhým důvodem pro zrušení rozhodnutí o vyvlastnění, jehož se žalobce ve správním řízení dovolával, je tvrzené nezapočetí s užíváním pozemku k účelu, pro který byl vyvlastněn, ve stanovené lhůtě. Podle § 115 odst. 2 stavebního zákona z roku 1976 muselo být s užíváním pozemku a stavby pro účel, pro který byly vyvlastněny, započato nejpozději ve lhůtě stanovené v rozhodnutí o vyvlastnění, lhůta přitom nesměla být delší než dva roky (ve znění účinném do 30. 6. 1992 pak § 115 odst. 2 obsahoval ještě možnost prodloužení o 1 rok, šlo-li „o vyvlastnění pro uskutečnění stavby, která je úkolem státního plánu rozvoje národního hospodářství“). Tomu odpovídalo i rozhodnutí o vyvlastnění, které

stanovilo povinnost zahájit užívání vyvlastnění pozemku do dvou let od vykonatelnosti tohoto rozhodnutí.

25. Žalovaný i vyvlastňovací úřad správně vyšli z předpokladu, podle kterého lze zrušit rozhodnutí o vyvlastnění pouze v případě, že se stavbou jako celkem nebylo započato ve stanovené lhůtě. Skutečnost, zda se tak stalo v této lhůtě i na pozemku č. X, nebyla rozhodná. Tento závěr je v souladu s již citovaným rozsudkem Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1999/2012, podle kterého *„postačovalo pro započetí s užíváním pozemků k účelu vyvlastnění samotné zahájení stavby na podkladě stavebního povolení, aniž by bylo významné, zda k provádění konkrétních stavebních prací došlo právě na žalobci vyvlastněných pozemcích“*. Závěr správních orgánů, že uvedená podmínka (tedy započetí stavby XI. etapy jako celku ve lhůtě 2 let od právní moci rozhodnutí o vyvlastnění) byla splněna, žalobce nijak konkrétně nezpochybnil. Jeho argumentace ve správním řízení byla založena na tvrzení, že nebylo doloženo, že byla započata stavba právě na pozemku č. X. Tento argument správní orgány vyvrátily v souladu s citovanou judikaturou a žalobce proti tomu v žalobě nevznesl žádnou námitku a neuvedl žádné právní ani skutkové argumenty, které by závěr správních orgánů zpochybňovaly.
26. Kromě toho, žalovaný také správně upozornil, že zrušení vyvlastnění podle § 116 stavebního zákona z roku 1976 není možné i z toho důvodu, že na daném pozemku byla umístěna a realizována stavba. Tato překážka vyplývá již ze samotného znění § 116, který žalobce ve svých podáních opakovaně citoval, a musí si tedy být jeho plného znění vědom, přesto jej mylně vykládá tak, že žádost o zrušení vyvlastnění lze podle něj podat kdykoliv. Ve skutečnosti druhá věta § 116 zněla *„[ž]ádost o zrušení rozhodnutí o vyvlastnění lze podat kdykoli po uplynutí lhůty podle § 115 odst. 2, pokud pozemek nebo stavba neslouží k účelu, pro který byly vyvlastněny“* (zdůraznění doplněno; pro úplnost soud uvádí, že podle § 116 ve znění účinném do 30. 6. 1992 bylo možné podat žádost o zrušení rozhodnutí o vyvlastnění pouze do tří měsíců po uplynutí lhůty stanovené podle § 115 odst. 2 téhož zákona; vzhledem ke skutečnosti, že novela provedená zákonem č. 262/1992 Sb. neobsahuje přechodná ustanovení a jedná se o procesní ustanovení, soud posoudil věc pohledem pozdějšího znění § 116, které bylo pro žalobce z hlediska lhůty pro podání žádosti výhodnější). Žalobce ovšem zvýrazněnou podmínku zcela pomíjí. Přestože žalovaný založil důvody zamítnutí žalobcovy žádosti mimo jiné na argumentu, že na daném pozemku byla umístěna stavba, která je na něm realizována, jinými slovy že pozemek slouží účelu, pro který byl vyvlastněn, žalobce netvrdí ani nedokládá, že by tomu tak nebylo.
27. Zjevně nedůvodnou je také námitka, podle níž je rozhodnutí o vyvlastnění nicotné, přičemž důvod nicotnosti má spočívat v tom, že rozhodnutí není podepsáno oprávněnou osobou a neobsahuje úřední razítko. Jakkoliv byly správní orgány i v tomto typu řízení povinny si předběžně vyhodnotit, zda rozhodnutí, jehož zrušení se žalobce domáhá, existuje (tedy není nicotné), neměly-li o tom pochybnosti, nebyly povinny tuto otázku v odůvodnění řešit (námitku nicotnosti ze shodných důvodů, jaké jsou uvedeny v žalobě, žalobce vznesl poprvé až v podání, které bylo žalovanému doručeno v den vypravení napadeného rozhodnutí). Žalobcem uvedené důvody pak zcela zjevně o nicotnosti nesvědčí. Žalobce totiž opírá toto tvrzení o nedostatky „opisu“ rozhodnutí o vyvlastnění, který k žádosti doložil. Opis rozhodnutí je však jeho pouhou kopií. Nejedná se o „stejnopis“ rozhodnutí (tedy o jedno ze shodných vyhotovení prvopisu, které je zasíláno účastníkům řízení), jehož se týkají závěry rozsudku NSS č. j. 2 Azs 64/2003-54 a

usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 402/04. Z opisu vyplývá, že byl pořízen dne 28. 8. 1980, nejedná se přitom o fotokopii, ale s ohledem na tehdy dostupné technické prostředky o manuálně vytvořenou (přepsanou) kopii, proto na něm není podpis oprávněné osoby, která podepsala originál (ale pouze podpis osoby, která opis vytvořila, uvedený slovy „za správnost opisu:“), ani původní razítko, ale tyto prvky jsou pouze popsány slovně ve formě „kulaté razítko MěstNV Mladá Boleslav“, „Vedoucí odboru výstavby Š. Š. (podepsán v. r.)“ (pro upřesnění soud dodává, že dokument přiložený žalobcem k žádosti je fotokopii opisu, která byla pořízena v roce 2004, to však na charakteristikách opisu pořízeného v roce 1980 nic nemění). Z opisu rozhodnutí nevyplývá, že by originál postrádal nezbytné zákonné náležitosti. Tvrzené nicotnosti rozhodnutí nic nenaspovídá.

28. Nicotnost nelze dovozovat ani ze skutečnosti, že v současné době, po více než 40 letech od vydání rozhodnutí o vyvlastnění, nelze dohledat správní spis a originál rozhodnutí. I pokud by správní orgány porušily právní předpisy o archivnictví, jednalo by se nanejvýš o nesprávný úřední postup, jehož by se mohl žalobce případně dovolávat v mezích zákona č. 82/1998 Sb., odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů. Tato skutečnost však důvodem pro zrušení rozhodnutí o vyvlastnění zcela nepochybně být nemůže. Byl-li by přijat žalobcův výklad a měla-li by být rušena všechna rozhodnutí, k nimž již neexistují nebo nejsou dohledatelné spisy, právě jen z důvodu neexistence či nedohledatelnosti spisu, vedlo by to ke zcela absurdním důsledkům a naprostému popření zásady právní jistoty, a to tím spíše v případě právních vztahů založených před několika desítkami let. Navíc je třeba mít na paměti typ řízení, v němž žalobce svou žádost uplatnil. Zákon v tomto případě taxativně vymezuje důvody, pro které lze rozhodnutí o vyvlastnění zrušit, nedohledatelnost spisu mezi ně nespadá. Z těchto důvodů se soud otázkou existence správního spisu vztahujícího se k původnímu řízení v roce 1977 podrobněji nezabýval a neprovedl k důkazu žalobcem přiloženou listinu – odpověď Státního okresního archivu Mladá Boleslav ze dne 8. 9. 2020.
29. Z opisu rozhodnutí také vyplývá, že bylo vypraveno dne 8. 2. 1977 a nabylo právní moci dne 25. 2. 1977. Pokud by nebylo adresátům (právním předchůdcům žalobce) doručeno, jak nyní tvrdí žalobce, jistě se mohli v dané době ozvat příslušným orgánům, neboť si nemohli v průběhu následujících let nevšimnout, že na pozemku č. X probíhala výstavba. Ničím nepodložené tvrzení žalobce o nedoručení rozhodnutí jeho právním předchůdcům soud nepovažuje za věrohodné. Nedoručení nelze dovozovat pouze z toho, že v současné době (po více jak 40 letech) nebylo možné dohledat doručenky. Navíc, jak již bylo výše uvedeno, tato otázka nespadá do rámce nynějšího řízení, proto soud neprovedl důkaz vyjádřením stavebního úřadu Magistrátu města Mladá Boleslav ze dne 18. 8. 2020 (po vydání napadeného rozhodnutí), které má potvrzovat, že doručenky příjemců rozhodnutí o vyvlastnění nebyly dohledány.
30. Závěrem soud doplňuje, že pro nadbytečnost neprovedl ani důkaz listinou označenou jako „kopie katastrální mapy s orientační zákresem stavu pozemkové držby podle pozemkového katastru“, neboť také tato otázka (zakreslení dříve existujícího pozemku č. X v pozemkovém katastru) nesouvisí s předmětem řízení, jak byl výše vymezen.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

31. Soud neshledal žalobu důvodnou a nezjistil ani žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

32. O nákladech řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou úřední činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

Praha 14. října 2021

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
předseda senátu